

Olevik

ÜLENURME KOOLI LEHT

Hea vallarahvas!

Jõulukuu sammub tasapisi uuele aastale vastu.

Mida tõi möödunud aasta, seda me teame.

Mida toob uus, seda näitab aeg.

Igasse aastasse jääb maha täitumata unistusi, tegemata töid.

Iga järgnev päev paneb taas seadma uusi sihte.

Ärgem suures töotuhinas siiski unustagem kaaslasti enda kõrval.

Märkame head ja toredat ning ärme unustame sellest ka

teistele rääkida. Tublile tegijale lausutud lahke sõna on

innustav ning kiitus teeb ju meie kõigi tuju paremaks!

Häid pühi, mõnusat aastavahetust ja

kõike kaunist uueks aastaks!

Heiki Sarapuu
Ülenurme Vallavolikogu

Aivar Aleksejev
Ülenurme Vallavalitsus

1. jõulupühal

25. detsembril 2012

kell 20.00 Reola kultuurimajas

JÕULUÕHTU

ansambliga

Väikeste Lõõtspillide Ühing

Pääse 10 €
Avatud baar

Puhas valgus

MTÜ „Õnnemaa“, Ülenurme Pere- ja noorte-keskus ning laulustuudio „Vikerkaar“ viisid sellel aastal oma etenduse läbi Ülenurme Gümnaasiumi aulas. Kui „Käopesa“ lastega sisenesime, oli saal juba rahvast pungil, valitses mõnus jõulueelne õhkkond.

Etendus oli siiras ja südamluk, see võttis kokku laste ja noorte poole aasta raske töö ning tegevused. Huvitava elamuse said nii eri vanuses sõbrad kui ka lapsevanemad, kes olid etendust nautima tulnud. Esimesest laulust alates, mida laulsid kaks laulustuudio tüdrukut ja kaks mees-lauljat, hakkas publik hoogsalt kaasa elama, sest põnev oli ja põnevus püsis kuni etenduse lõpuni.

Tore oli vaadata väikseid „Vikerkaare“ laululapsi, kes aeg-ajalt lehvitasid oma emale, isale saalis ja siis jälle piilusid lauluõpetaja poole, kes püüdlilikult lastega kaasa laulis ja neile kaasa elas, ning millise siira rõõmuga lapsed tantsisid! Eripalgelised ja lahedad etteasted olid ka pere- ja noortekeskuse tantsustuudiolt „Ciara“ ja kui lavale läksid kaheksa pere emad ja isad koos lastega, kostümeeritud Metsakollideks, kes samuti ootavad talve ja jõuluaega, siis aplaus ei tahtnudki vaibuda!

Esinejad nautisid seda, mida parasjagu tegid, kas siis laulsid või tantsisid. Meeletult positiivset energiat, mis etendusest ümber koolimaja voo-gama pääses, tundsid ära ka kolm jõuluvana, kes tuhatnelja tormasid lastele komme ja kinke jagama. Kindlasti nägid jõuluvanaid kaugelt valgusemängu, mis laval oli esinejaid saatmas kogu õhtu jooksul. Ühel hetkel oli lava sinine, järgmisel roheline, siis

juba sähvisid värvivalgused ja esinejate neoonkleidid helendasid laval kui tähed taevas.

Suur tänu positiivsele, entusiastlikule ning väsimatule peakorraldajale Kersti Leisile ja tema fantastilisele meeskonnale – laulustuudio „Vikerkaar“ õpetaja Inga Väikesele ja loovliikumise õpetaja Nele Kuusmale, pere- ja noortekeskuse juhendaja Carolin Arnoldile, pere- ja noortekeskuse vabatahtlikele ja paljudele noortele, „Õnnemaa“ sõpradele Tartu Rütmi pereklubist, Osvald Pähnole, Aleksandr Suvorovile, Ülo Karpovile,

Heiki Sarapuule, Varpo Varele, Ülenurme Gümnaasiumile, OÜ-le Xell Light.

Soovin koos oma kollektiiviga Ülenurme valla kogukonnale puhas valgust jõulukuuks!

RAGNAR KEKKONEN,
Tartu väikelastekodu „Käopesa“ III rühma kasvataja

Vallavolikogu detsembriistung

Ülenurme Vallavolikogu VII koosseisu XXXIII istung toimus 18. detsembril k. a. Istungist võttis osa 17 vallavolikogu liiget.

1. Toimus Ülenurme valla eelarve I lugemine. Eelarve kogumaht on 6198958 eurot.
2. Otsustati taotleda valla munitsipaalomandisse Ülenurme valla Lepiku külas asuv Uus-Mägiste maaüksus suurusega 5850 m². Maaüksus on moodustatud Ülenurme valla munitsipaalomandis olevate hoonete juurde.
3. Jäeti 2013. aastaks kehtima 04.12.2007 määrusega nr 23 kehtestatud maamaksu määrad.
4. Maanteeameti tellimisel on koostatud riigimaantee nr 2 Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa Tartu ümbersõidu Kandiküla-Uhti lõigu 182,6–194,2 eelprojekt. Nimetatud projekti rahastatakse Euroopa Ühtekuuluvusfondi vahenditest, ehituse ajavahemik on 2014.–2015.a. Eelprojekt on kinnitatud Maanteeameti peadirektori 22.07.2008. a käskkirjaga nr 167. Kandiküla-Uhti teelõigu ehitamiseks on Maanteeametil vaja omandada äralõikeid Jüri, Mürsepa ja Peetri kinnisasjadest ning omandada tervikuna 2 Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa tee T19 ja 22132 Ülenurme-Külitse tee T1 kinnisasjad. Kuna läbiraakimised eelpool nimetatud kinnistute omanikega ei ole andnud soovitud tulemust, on Maanteeamet alustanud sundvõõrandamismenetluse ette-

valmistamisega. Vastavalt "Kinnisasja sundvõõrandamise seaduse" § 11 lõige 2 punktile 6 on vaja kinnisasja sundvõõrandamise taotlusele lisada kohaliku omavalitsusüksuse arvamus.

Omavalitsuse arvamus on järgmine: kuna Ülenurme vallal puudub ülevaade Maanteeameti ja kinnistu omaniku vaheliste läbirääkimiste tulemustest, on arvamus avaldamisesundvõõrandamisealgatamiseksraskendatud. Kohalik omavalitsus on ühelt poolt kohustatud kaitsma oma elanike huve, teiselt poolt täitma talle seadustega pandud ülesandeid (praegusel juhul kinnisasja sundvõõrandamise seadusega). Arvestades eeltooduga on volikogu seisukohal, et ennekoike võiks läbiraakimiste tulemusena jõuda mõlemad osapooli rahuldava tulemuseni.

5. Võeti vastu otsus „Arvamus andmine Aardlapalu II liivakarjääri korrastamistingimuste väljastamiseks“. Korrastamistingimusi esitades peab Keskkonnaamet lähtuma kaevandamise keskkonnamõju hindamise soovistest, arvestama maaomaniku poolt maa kasutada andmisel esitatud nõudeid, kohaliku omavalitsuse arvamust ja keskkonnaministri 26.05.2005 määruse nr 43 „Üldgeoloogilise uurimistöoga, geoloogilise uuringuga ja kaevandamisega rikutud maa korrastamise kord“ nõudeid.

6. Võeti vastu ja suunati avalikule väljapanekule valla üldplaneeringut muutev Soinaste küla Rehetare tee 1 ja 3 kinnistute ning lähiala detailplaneering.

Avalik väljapanek toimub 07.01.2013 kuni 4.02.2013 ja detailplaneeringu avalik arutelu on 4.02.2013 Ülenurme vallamajas.

7. Kooskõlastati Tartu linna Ränlinna linnaosa üldplaneering. Ränlinna linnaosa üldplaneeringu eesmärk on mitmekesistada piirkonna maakasutust ning luua võimalusi maa-alade paremaks kasutuselevõtmiseks, sidudes omavahel terviklikult olemasoleva ning kavandatava elu- ja ärikeskkonna. Planeeritav ala asub Ränlinnas ja piirneb Aardla, Ringtee ja Raudtee tänavate ning Ülenurme vallaga. Planeeringuala pindalaga on ca 75 ha. Üheks üldplaneeringu eesmärgiks on ka ühendustee planeerimine Ülenurme valla aladele ligipääsu võimaldamiseks, kuid lähtutakse vajadusest vältida Ränlinna linnaosa läbiva liikluse suunamist olemasolevate ja kavandatavate elamute vahele.

Järgmine vallavolikogu istung toimub 12. veebruaril 2013.a kell 16.00 Reola kultuurimajas.

REET SAKK,
vallasekretär

Ülenurme Muusikakoolis

Ülenurme Muusikakoolis toimus 1. detsembril vabariiklik noorte lauljate konkurss JÕULUTÄHT 2012. Meie valla laululapsed olid konkursil edukad, saavutades erinevates vanusegruppides järgmisi tulemusi: II koht (19+) Liina Uibo, IV koht (13–15-a) Laura Danilas, IV koht (10–12-a) Pauline Vähi, V koht (10–12-a) Karoliine Pärilin; parima juhendaja tiitli pälvis Ursel Oja.

7. detsembril toimus Tartu I Muusikakoolis A. Russaku nimeline noorte pianistide konkurss. Sellelt konkursilt toodi Ülenurme Muusikakooli kaasa järgmised võidud: II koht Liis Reimand (õp Kaja Tavita), III koht Sebastian Juht (õp Aime Vestmann).
Fotod: HEILI MÄGI

Liina Uibo

Ursel Oja

Liis Reimand

Sebastian Juht

Eestlased Nõukogude relvajõududes

Eesti Sõjamuuseum ootab kõigi Nõukogude relvajõududes teeninud eestlaste meenutusi, et kevadeks kokku saada vähemalt 5000 mehe mälestused.

Uurimistööd „Eesti ja külm sõda“ juhib Eesti Sõjamuuseumi direktor Kristjan Luts, kes kinnitab, et pole olemas vähetähtsaid detaile. „Muuseumile on ühtviisi tähtsad andmed nii teenistuskoha ja relvastuse kohta kui ka meenutused kõige jaburamatest ja võimsamatest elamustest,“ kinnitab ta. „Sama oluline on see, kuidas elati igapäevast elu võõras keele- ja kultuuriruumis. Igal mälestuskilul on tähendus.“ Kogutud materjal on aluseks raamatu „Eesti sõdur võõras maailmas“ koostamisel, ankeeditäitjate andmeid ei avaldata ega edastata kolmandale osapoolale ilma ankeeditäitja eelneva nõusolekuta.

Luts lisas, et kuna Nõukogude ajateenistuse läbinud meeste põlvkond pole enam poisikesed, tuleb mälestused kokku koguda ja läbi töötada just praegu. „Muidu saavad järeltulevad põlvkonnad saja aasta pärast ainult Venemaa arhiividest lugeda, milline moodustus oli hiiglane nimega Nõukogude armee,“ nendib Luts ja palub kõigilt abi oma mälestuste jagamisel ja talletamisel. Lisaks ajateenijatele on oodatud ka endiste Nõukogude ohvitseride meenutused teenistusest kaardisõjaväelasena.

Kõige lihtsam viis oma mälestused jäädvustada on täita ankeet, millele pääseb läbi muuseumi kodulehel asuva portaali aadressil www.esm.ee/ankeet. Kes soovib, võib seda teha ka paberil (postikulud katab Eesti Sõjamuuseum) – huvi korral palub muuseum ühendust võtta telefonil 5860 0430 ja vastata suuliselt või jätta kontaktandmed,

kuhu ankeet saata. Kõik ankeeditäitjad on oodatud muuseumihoone remondi lõppedes 2013. aasta kevadel tasuta ekskursioonile Viimsi mõisas asuvasse Eesti Sõjamuuseumisse ning lähedalasuvasse rasketehnika angaari.

Eesti Sõjamuuseum
Mõisa tee 1, Viimsi
info@esm.ee
www.esm.ee

KATRIN PAAS,
projektijuht
tel 5860 0430
katrin.paas@esm.ee

„Olevik“ pakub sõna

Aegade jooksul on „Olevikul“ välja kujunenud üks kindel traditsioon – küsitleda aasta viimases lehenumbris koduvalla silmapaistvamaid persoone. Valiku tegemine on iga kord raske ja vaieldamatult ka mõnevõrra subjektiivne – ikka seisame dilemma ees, keda võtta ja keda (seekord veel) ootele jätta. Viimase rahvastikuloenduse andmetel elab Ülenurme vallas 7741 inimest, nende seast saame heal juhul valida kümme aastat vastajat ning see, et tuhatkond inimest selle suure elanikearvu hulgast ei ole valda sisse kirjutatud, ei pisen da kõnealust probleemi ju kuigivõrd.

Sel aastal süttis lahenduselambike juba suvel – tähelepanelik kaaskodanik andis vihje väga paljudele olulise inimese väärikast tööjuubelist. Samas tekkiski juba mõte – aga see, kes märkas, on ju ise samamoodi suure osa oma elust tähelepanuväärsele moel ülenurmelastele pühendanud...

Seekord valisime inimesed, kes on pikad tööaastad siitkandi edendamisele pühendanud, aga tutvustame ka uudse ettevõtmisega alustanud, pakume sõna tegusale koolinoorelegi.

Tavapärased kolm küsimust suudavad anda küll vaid tillukese võimaluse iga inimese rohkete väärtustega tutvumiseks, ent on siiski ehk esmaseks viiteks teel vallakaaslase detailsema tundmaõppimiseni.

Tänu ja austust on väärt kõik meie ärskad inimesed, seekord valis „Olevik“ koos mõttekaaslaste ja abilistega välja just need intervjueeritavad.

AIVI RÄHNI, kauaaegne ja väga hinnatud meditsiinitöötaja

1. Kohalike elanike jaoks oled justkui alati olemas olnud, Ülenurme raudvara... Kust siiski tegelikult pärit oled ja mis-moodi meie juurde sattusid?

Sündinud olen Hiiumaal, mandrile tulin ametit õppima. Eks sai omal ajal mõeldud ka arstikutsest, aga läksin siiski Tartu meditsiini kooli velskriks õppima, sest sealt sai ameti rutem kätte, kiiremini tööle ja oma sissetulek oli ju ka tähtis.

Esimene töökoht oli mul Võõpses, läksin sinna velskripunkti juhatajaks, siis jäin lapsepuhkusele, sealt kutsus toonane Soinaste velsker-ämmaemandapunkti juhataja Leili Marjamägi mind Tõrvandisse puhkuseasendajaks. Ja siia ma jäingi – kaks töökohta mul elus üldse olnud ongi. Oli 1968. aasta 10. juuni, minu esimene tööpäev, mäletan veel, et kogu suvi oli hirmus vihmane. Abikaasa kodu oli Reolas ja nõnda sai minustki kohalik elanik. Hiljem ehitasime Vana-Kuustesse oma kodu ja eks ole nüüd mu haldusala laienenud natukehaaval ka sinnakanti – meditsiini nõustamist vajavad tihtipeale ju sealsedki naabrid!

Et meie velskripunktis oli ette nähtud kaks kohta, velsker ja ämmaemand, siis minu ametinimeks sai ämmaemand ja Leili ametinimeks jäi velsker. Mulle kuulusid lapsed – imikute patronaaž, koolilaste läbivaatused koos arstiga, mõõtmised-kaalumised, kaitsesüstimid, koos günekoloogiga tegime naiste läbivaatusi jne. Mõnest perest on mitu põlvkonda aegade jooksul siit meie juurest läbi käinud.

Meie koostöö Leiliga sujus hästi, olime kogu aeg vabariigis esimeste hulgas, Moskva kontrollidki käisid meid vaatamas ja jäid meie tööga väga rahule.

Kuigi olen ämmaemanda ametis olnud, pole ma siiski Tõrvandis kunagi ühtki sünnitust vastu võtnud. Suure Venemaa esindajad küsisidki, et kuidas ja kus me siin ometi sünnitusi vastu võtame. Selgitasin siis, et Tõrvandi on Tartule nii lähedal, iga sünnitaja jõuab siit sünnitusmajja isegi siis, kui sünnitustegevus on juba alanud. Kooliajal olen küll viiel pisikesel beebil sünnida aidanud. Ja mina pean väga oluliseks, et ämmaemand aitaks noorel emal õpetada oma vastsündinu rinda imema, mitte ei laseks tillukesel ilmakodanikul kohe glükoosipudelit lutsutama asuda.

Olen ühe lapse ja nelja lapselapse vanaema, aastad lubaksid juba töölt kojugi jääda, aga mulle meeldib mu töö ja käin siin hea meelega.

2. Tohtriruumis olev kapike tundub nii tuttav – sellel vist mähitud-mõõdetud meiegi pere tited... Mida arvata praegusest meditsiinkorraldusest, selle järjepidevusest, ülenurmelaste tervisest üldse?

Jah, ega me endile suuri investeeringuid pole just lubada saanud, see mähkimiskapike on tõesti paljude praeguseks suureks kasvanud vallakodanike titepõlve näinud... Muret teevad arstipunkti kehvakased aknad – kui õliradiaatoriga juurde ei kütaks, siis küll beebisid riidest lahti ei riskiks koorida... Aga me ei kaota lootust, et millalgi jõuab aknavahetusjärg ka meie majani. Mõistame, et valla on olnud järjepanu võimsaid projekte, mis on neelanud suuri summasid.

Arstiabi korralduses pean targaks otsuseks, et Tartumaa jättis oma velskrid alles. Maal vajatakse palju ju näiteks kasvõi vererõhu mõõtmist, esmast nõu ja meditsiini abi. Pisemate hädade pärast oleks ülekohtune memmesid-taatisid bussiga linna seiklema saata. Arsti pidamine linnast kauges piirkonnas poleks väga mõttekaski – ta ei saaks ju analüüsida ja aparaatideta ometi diagnoosi panna! Eks tule väiksemas kohas olla natuke ka hingeabi andja. Suur abi on sellest, kui oma patsiente juba päris kaua isiklikult ja lausa põlvkonniti tunnend.

Kahju on, et uuendustega on natuke unarusse jäänud profülaktiline töö. Minu meelest oli väga vale samm lõhkuda ära hästi toiminud ja usaldusväärne pediaatriasüsteem. Omal ajal olid lapsed ju kuni 14-aastaseks saamiseni pediaatri hooleks. Perearstilt ei saagi nõuda, et nad oskaksid ja suudaksid kõike, pediaatrial on siiski oma spetsiifika. Tartumaa perearstidele pean küll au andma, meie perearstid dr Liba ja Värvi on väga tublid ja põhjalikud.

Minu töö on ka praegu toimetada laste süven-datud läbivaatust, Ülenurme lasteaias käin neli korda nädalas lasteaias tervishoiutööd tegemas ja eks käivad seal täiskasvanudki oma muresid kurtmas. Laste puhul teeb muret nende halb rüht ja vähene liikuvus, selle vastu aitab väga tõhusalt osalemine võimlemistreeningutes ja üldse spordiga tegelemine. Laste nägemine on kehvemaks läinud. Eks nad veedavad väga palju aega arvutite ees kõssitades. Stressi on palju nii õpilaste kui täiskasvanute maailmas, aga see pole ju kellelegi uudis.

Meie töökoormus on päris suur, päevas on umbes paarkümmend vastuvõttu ja koduvisiitegi tuleb teha. Telefoni teel ju diagnoosi ei pane! Ja paratamatult võtab iga meedik tööd koju kaasa – sellest, et naabrid nõu küsimas käivad, oli juba juttu. Aga vahel teeb mõne pisikeses patsiendi tervis nii murelikuks, et sunnib veel õhtulgi emale helistama... Ja julgust ning otsusekindlust on meie ametis üksjagu tarvis. Oma praktikast mäletan, kuidas võtsin riski avada ühe patsiendi mädakolle, millega ta oleks arsti juurde pääsenud alles üsna pika aja pärast... Haige sai abi ja paranes peagi, mu pikaajaline tööpraktika andis mulle julguse see asi kohapeal ära teha ja niiviisi inimest aidata.

3. Pühadesoov vallarahvale

Soovin, et kõik oleksid terved. Toiduga ei tohi üle pingutada, söömisega tuleb ikka mõistlikkuse piirides püsida. D-vitamiini soovitatakse inimestel võtta, see tuleb kasuks!

Rahulikku pühadeaega kõigile!

ANNE-LIA KIVARI, kauaaegne ja väga lugupeetud õpetaja

1. Kui kaua ja kuidas olete Ülenurme, siinse koolielu ja lastega seotud?

1961. aasta sügis tõi mind Reola kooli ja nii olen kooliinimeseks jäänud tänini.

Tööaastad möödusid õpetajana, pensioniaastad aga endiste õpilaste kohta heade uudiste ootajana. Reola kool ei olnud õpetaja-õpilase töösuhe, vaid oli perekond, kuhu kuulusid vanemad, lapsed ja õpetajad. Koos käisime kooliaias, koolile puid tegemas, sovhoosis kartuleid-porgandeid korjamas, laulupidudel, tantsupidudel, klassiõhtutel istusid koos kooli teenistujad, õpetajad, vanemad... Meil kõigil oli ju pidu!

Mul oli õnne jätkata Reolas sissejuurdunud põhimõtete kuni oma tööaastate lõpuni, mille eest olen lõpmata tänulik oma õpilastele ja nende vanematele!

Elu on aga arenev ja tänapäeval valitsevad põhimõtted on laenatud suurest maailmast. Vähemaks on jäänud lugupidamist üksteise vastu, rõõmutundmist teise inimese rõõmudest ja kaasa-tundmist teise muredele. Oleme kõik muutunud enesekessemaks ja ära unustanud kõik selle hea, mis aitas meie esivanematel püsima jääda. Paljude jaoks on raha ja isiklik positsioon kõige tähtsamad ja samas ei jää aega ega tahtmist kuulata, kuidas pereliikmel tänane päev möödus. Ainult ühine tegevus, ühine töö, ühised mured ja rõõmud liidavad nii perekonda kui koolikollektiivi, aitavad elu edasi viia ja unistustel täituda.

2. Kuidas on Teie arvates aastatega muutunud meie koduvald?

1961. aastal oli Ülenurmes praeguse vallamaja ruumides kolhoosikontor, kus käisin kor-terivõimalust uurimas, Reolas aga pooleliolev rahvamaja...

50 aastat on loonud Ülenurme väga hea elukeskkonna ja sellele alusepanija on olnud pikaajaline majandijuht Kalju Roosve. Tema sooviks oli viia edasi põllumajandust ja karjakasvatust Ülenurmes. Samas oli talle tähtis ka inimeste heaolu ja töötamistingimused. Suurt muret tundis ta ka oma töötajate lastele hea hariduse andmise pärast. Kuna sovhoos oli otsesidemetes Moskva rahakotiraudadega, siis sai Kalju Roosve pingus-

tuste ja oskuste koostöös võimalikuks tuua suurest pealinnast raha Ülenurme, siinse gümnaasiumi ehitamiseks. Oli plaanis ka ujula, kuid enne, kui ujula mõte tõeks oleks saanud, jõudis kätte meie rahva vabadus. Kahju ujulast, kuid tunneme suurt tänutunnet Kalju Roosve vastu, et ta mõttes kõikide olukordade maksimumlahendustele! Tema silmis polnud Ülenurmes (Reolas) kool ja sovhoos, vaid me olime kõik suure perena tema hoolitsuse all. Suurim tänu!

Elu Ülenurmes läheb ikka hoogsalt edasi. Gümnaasiumihoone on saanud uueks nii seest kui väljast, muusikakool aga oma isiklikud ruumid. Valmimas on uus lasteaed. Nimetada võiks veel palju väiksemaid ja suuremaid töid ning tegemisi, millest vallaelanikud ehk mitte midagi ei tea ega pane tähele, et tänane päev on parem kui eiline. Kui palju leidub Eestimaal valdu, kus pole pidevat kismat ja kaklemist selle või teise asja pärast? Heiki Sarapuu ja teised volikogu liikmed, Aivar Aleksejev ja teised vallavalitsuse liikmed – te olete olnud tublid ja töökad. Kindlasti on vallaelanikel muresid ja ka rahulolematust, kuid kus seda poleks! Tunneme rõõmu selle üle, mis on saavutatud, ja ootame seda, milleni tahaksime jõuda. Jõudu ja edu kõikidele valla töötajatele!

3. Pühadesoov vallarahvale

Armastage oma last, abikaasat, lähedast, kuid tähelepanelikult jälgige ka seda, et ka teid armastataks, usaldataks ja ei kardetaks!

Tundke rõõmu päevast, mis on hästi möödunud nii teil endal kui ka teie kaaslastel!

Leidke endas oskus näha ümbritsevas heasoovlikkust, hoolivust ja vastake samaga!

Tervist ja võimalikult palju soovide täitumist uuel aastal!

SULEV TEHVAND, Ülenurme Kirbuturu mõtte algataja ja elluviija, OÜ Konetex Õlikeskus juhatuse liige.

1. Ülenurme kui kodukant – millised värvikamad mälestused või tuleviku-plaanid sellega seonduvad?

Olen peaaegu kogu oma elu elanud Ülenurme vallas. Kui olin proovinud mõned aastad oma elust töötada ja elada kodukandist eemal, veendusin peagi, et Ülenurme vald kutsub mind oma sümpaatse

asukoha ning toredate võimaluste tõttu uuesti minu juurde – sinna, kust kunagi kõik algas...

Ülenurmes elamine on mulle alati meeldinud. Eriti just selle poolest, et siin leidub palju tublisid ning aktiivseid inimesi, kellega koos saab midagi toredat ette võtta. Nii õnnestus mul kunagi liituda Haaslava meeskooriga, kus sain proovile panna oma muusikalised võimed, ning suurepärase dirigendi Kalev Lindali juhendamisel sai laulukaare all lauldud nii mõnigi aasta. Lisaks meeskooris tegutsemisele õnnestus meil mõnusate muusikahuviliste meeste ühiste jõududega elu sisse puhuda ka meeskoori ansamblile, mille laulude ja pillilugude saatel on keerutanud jalga nii mõnigi tantsupaar, kes mõnel vallapeol heast tantsubändist rõõmu on tundnud.

Kahjuks olen oma praeguse töö ja paljude muude hobide tõttu jäänud Ülenurme vallas tegutsevate kooride ja ansamblite tegevusest eemale, kuid loodan väga, et kunagi saabuvad uuesti ajad, kui leian ennast tegutsemas toredate inimeste hulgas mõnes laulukooris või ansamblis.

2. Lõppeva aasta suvel käivitus Ülenurme aleviku südames tore ostan-müün ettevõtmine, mis läks suhteliselt kiiresti ja ladusalt käima ning võeti kohaliku rahva poolt kiiresti omaks. Millised olid selle tänuväärse ettevõtmise tagamaad ja mis saab edasi?

Möödunud suvel sai ühest välkmõttest idee, et käivitaks Ülenurmes oma kohaliku kirbuturu, kus inimesed nädalavahetustel ostmas-müümas saaksid käia. Läksin selle ettepanekuga Ülenurme Vallavalitsusse ning peagi sain vallamajast kinnituse, et sellise ürituse korraldamine on igati tervitatav. Nii see siis käivituski ja möödunud suve jooksul õnnestus meil korraldada turgu viiel nädalavahetusel. Tundus, et rahvas võttis selle kiiresti omaks ning vallarahva hulgas oli huvi suur. Kauplemas käidi igasuguse kaubaga. Kes müüs raamatuid, kes riidekraami ning mitmed väiketulunikud turustasid usinalt ka lilletaimi, aiavilju ja muud taolist.

Kohalikud inimesed on avaldanud soovi, et oleks tore, kui Ülenurme turult saaks osta nädalavahetustel lisaks puid-padi-toodetele ka värsket ning oma koduvaldas kasvatatud puu- ja aedvilja. Siinkohal on tulevaks hooajaks üleskutse kõigile kauplemishuvilistele vallaelanikele – tooge aga julgelt oma kraam turule, sest meie turul võib müüa igasugust kaupa!

Paraku kujunes nädalavahetustel turu korraldamine minu jaoks üsna koormavaks, sest sageli tuli teha oma isiklikke plaane arvestusega, et jätaks aega ja võimalust üle ühe laupäeva hommikul vara töusta, paigutada kirbuturul kauplajad oma kohtadele, vastata küsimustele ja ettepanekutele ning toimetada muude jooksvate teemadega. Nii tuli organiseerida enne turupäeva reklaamide paigaldust valla territooriumile, internetiportaalis jne. Tundsin mitmel korral, et olen endalegi märkamatuks kaasanud sellesse tegevusse oma pereliikmeid, kes ka loomulikult mind jõudumööda abistasid. Kuid kuna kõigi vallaelanike huvides on, et turg toimiks heategevusüritusena, siis oleks vaja järgmiseks hooajaks abikäsi, kes võtaksid osa organiseerimistööst ning aitaksid ettevõtmises kaasa lüüa. Siinkohal palve: kes tunneb, et soovib

ja saab korraldusliku poole pealt abi pakkuda, võtku minuga julgelt ühendust.

3.Pühadesoov vallarahvale

Kuna olen ettevõtja ning minu firma tegeleb õlide ja määrdeainete müügiga, siis tahaksin pakkuda oma valla inimestele võimalust osta meilt kõik vajalikud õlid ja määrdeained alati soodsaima hinnadega. Konetex Õlikeskus pakub väga laia valikuga määrdeaineid ning meil leidub sobivaid õlisid kõikidele autodele, traktoritele, mototehnikale, aia- ja metsatehnikale jne. Ka jalgratta kett ning aidalukk saab meie määrdeainetega kenasti õlitatud!

Hea Ülenurme valla elanik! Kui soovid osta soodsate hindadega õlisid, siis leia üles Tartus Tähe tn 127 asuv Konetex Õlikeskus ning tule küsi parima hinnaga tooteid. Kohapealt saad parooli, mis tagab sulle võimaluse osta õlisid ja määrdeaineid ka edaspidi alati soodsate hindadega.

See on ka ühtlasi minu sümbolne ja tagasihoidlik jõululingitus kõigile Ülenurme valla elanikele.

Rahulikke pühi ning head uut aastat!

TIINA TREES, Ülenurme valla Laululinnu lasteaia juhataja

1.Soinastesse kerkib mainimisväärase kiirusega Ülenurme valla kauaoodatud lasteaiahoone. Ehitusjärgus hoonel on aga juba oma perenaine olemas – kust ja kuidas meie maile tulite?

Minu nimi on Tiina Trees ja olen sündinud 28.augustil.1972.a. Olen abielus ja kahe lapse ema. 1990.a lõpetasin Puka Keskkooli ja 1992.a Rakvere Pedagoogikakooli. 2007. aastal lõpetasin Tallinna Ülikooli ja mulle on antud haridusteaduste magistri kraad alushariduse pedagoog-nõustaja erialal. Lasteaiaõpetajana olen töötanud 10 aastat, alates 2002.a töötasin Puka lasteaia direktorina.

Puka lasteaia olulisemad tugevused minu juhtimise ajal olid järjepidev sisehindamisega tegelemine, kõikide osapoolte osalemist soodustav eestvedamine ning tugev meeskonnatöö, kasvukeskkonna parandamiseks projektide kirjutamine, lapsest lähtumine ja lapsekeskuse väärtustamine kogu personali poolt kõikides lasteaia tegevustes, pidev õppe- ja kasvatusprotsesside parendus

meeskonnatööna ning hea koostöö lastevanematega.

Olen aktiivselt osalenud täiendkoolitustel, millest olulisemaks pean 2011. aastal sisehindamise nõuniku koolituse läbimist. 2012. aastal tegelesin Valgamaa tervist edendavate lasteaedade töö koordineerimisega. Olen osalenud ka Puka valla volikogu töös.

Laululinnu lasteaia direktori konkursi kohta sain infot interneti haridusportaalist ning leidsin, et antud amet võimaldab mul rakendada oma eelnevaid teadmisi ja kogemusi, pakub piisavalt väljakutset ning eneseteostusvõimalust, kuna tegemist on alles avatava lasteaia.

Laululinnu direktorina alustasin tööd 26. novembrist. Olen püüdnud ennast kurssi viia hoone ehituse teemadega, kuulutasime välja avaliku konkursi Laululinnu lasteaia õppealajuhataja ja majandusjuhtaja leidmiseks ning tegeleme dokumentide koostamisega haridus- ja teadusministri koolitusloa taotlemiseks. Koostöös Ülenurme valla sotsiaaltöötajate ja lasteaedade direktoritega alustame rühmade komplekteerimist uuel aastal.

2.Milline on Teie visioon Laululinnu lasteaia arengust?

Laululinnu lasteaia on kõiki lapsi toetav ja arendav õpikeskkond. Oluline on lähtuda lapsest ja lapsekeskuse väärtustamine – mänguline õpetamine, lapse eripära, võimete, huvide, teadmiste, silmaringi, annete ja tervisega arvestamine. Lapse arengut toetab toimiv tugisüsteem, lapse arengu jälgimine ja hindamine koostöös lapsevanemaga.

Rakendatud on kaasav juhtimine, s.t kogu personal osaleb planeerimises, tegevustes, analüüsis ja parenduses erinevate töögruppide moodustamise kaudu. Lasteaia hakkab töötama nõutava kvalifikatsiooniga, kompetentne, motiveeritud ja asutuse väärtustele vastavate õigete hoiakutega personal.

Usun, et Laululinnus saavad kokku toredad lapsed, lapsevanemad ja töötajad, kes koos loovad tegusa ja toimeka lasteaia, mis areneb just sellise visiooni suunas.

3.Pühadesoov vallarahvale

Soovin kõigile kauneid jõule, tujuküllast aastavahetust!

MIKK OTSAR, Ülenurme Pere- ja noortekeskuse liige ja fotograaf

1. Kaua olete Ülenurmega seotud ja kuidas jõudsite Ülenurme Pere- ja noortekeskusse tegutsema?

Pärit olen ma Tartust, kus veetsin esimesed kolm eluaastat. Pärast seda kolisime perega Tõrvandisse, kus ma käisin ka lasteaias, algkoolis ja põhikoolis. Hetkel õpin Ülenurme Gümnaasiumi 11. klassis.

Enne Ülenurme Pere- ja noortekeskusega liitumist tegelesin ma Noorte Kotkastega, mille eest pälvisin sellel aastal Tartu aasta noore tiitli. Võin öelda, et oma noorsootöö „pisiku“ saingi Noortest Kotkatest.

Ülenurme Pere- ja noortekeskusega alustasin koostöö tegemist umbes kaks aastat tagasi, kui toimus meie suurüritus „Tartumaa noortepäev“, seal olin ma fotograaf. Pärast seda sündmust on

minu koostöö noortekeskusega järjest laienenud ja tänavu olin juba Tartumaa noortepäeva projektijuht.

Noortekeskuste töös on väga oluline osa see, et need hoiavad noori aktiivsena, pakkudes neile erinevaid arendavaid tegevusi. Enne Kotkastega liitumist jõlkusin ma samuti lihtsalt mööda küla ringi, otsides tegevusi, kuid nüüd, kui on olemas noortekeskused, on noortel palju võimalusi oma vaba aja sisustamiseks.

Kõige enam köidavad mind suurüritused, nende korraldamine ja läbi viimine. Eriti meeldib mulle seejuures, et pärast pikaajalist mõtete paaberile kandmist ja planeerimist näed sa ise, kuidas kõik tegelikult töötab.

Kõigi noortekeskuste eesmärk on põhimõtteliselt sama – pakkuda noortele aktiivseid vaba aja veetmise viise ja arendada neid kõigekülgselt, kuid Ülenurme Pere- ja noortekeskuse puhul ma tooks eriti välja meie moto „Koostöös peitub jõud ja vägi“, milles paikapidavuses olen nende aastatega täielikult veendunud.

2.Millised on tulevikuplaanid – kas on ehk kavas endalgi noorte tööd kureerima hakata?

Tulevikus on mul kindel plaan jätkata noorsootööga, kuna see on üks nendest tegevustest, mis mulle tõsiselt meeldib ja huvi pakub. Kindlasti jätkan ka ma koostööd Ülenurme Pere- ja noortekeskusega ja juba praegu hakkavad meil vaikselt ettevalmistused järgmise aasta Tartumaa noortepäevaks.

Ülenurmes on mul plaanis veel korralikult tööle lükata ÜPN Fotostudio, millega olen juba vaikselt alustanud. Ma usun, et paljudele peredele meeldiks tulla pildistama oma kodukoha lähedale ja nad ei peaks sõitma selleks linna ja ootama pikkades järjekordades.

3.Pühadesoov vallarahvale

Ülenurme valla rahvale soovin ma rahulikke ja kaunist pühadeaega ja uueks aastaks aktiivset pealehakkamist kõigis üritustes.

Muinaslood Tõrvandis

Maagilisel kuupäeval 12.12.12 esietendus Tõrvandis Ülenurme Gümnaasiumi algklasside majas 3.a klassi näitemäng „Muinasjuttude lapitekk“. Etenduse lavastajaks oli Aime Kahk, muusikajuhiks õpetaja Britt Laats ja kunstnikuks õpetaja Airi Kahar.

Esiatendus on alati pidulik. Sel korral aitasid n.ö päristeatrit tunnet luua ka pealtvaatajad, kelleks olid peamiselt 1. klasside õpilased. Armas oli näha, kuidas lapsed tulid pidulike riietega: poisid viigipükstes, tüdrukutel uhked kleidid seljas, ilusad (kontsaga) kingad jalas ja sädelevad teatrikotid käes. Lisaks toredale väljanägemisele olid lapsed ka eeskujuliku käitumisega. Õeldakse ju, et lapsed on kõige ausam publik. Kui pisikesed vaatajad olid 3.a klassi mängust lummatud, siis see näitab, et etendus oli tõesti hea.

Ka mina ootan selle klassi etendusi väga. Meeldiv on näha, kuidas kogu klass on laval koos ja pingutab ühise eesmärgi nimel. Juhendaja Aime on alati lavale toomiseks valitud vahva ja vaatajaid kõnetav teema ning erilisel meeldib mulle jälgida, kuidas esinevad lapsed on vahepeal arenenud. Tore on näha, kuidas Grete Kaseväli ja Melany Leis alati pingevabalt ja naudinguga mängivad. Nad on tõesti lausa lavale sündinud! Veel meeldib mulle vaadata selle klassi vaiksemaid ja tagasihoidlikumaid, kes on laval nii tublid, et enamasti lähevad just nemad kõige enam hinge. Muidugi väärivad kiitmist lapsed, kes peavad etenduses üksi ja otse publikule laulma. Seega ma arvan, et kõik selle etenduse üksinda lauljad – Andren

Noored lavajõud pärast etendust.

Foto: Omar Saksing

Kaju, Grete Kaseväli, Katriin Poolakese ja Hendrik Treufeldt – on tõelised laulutähed.

Kui küsida, mis etendusest sel korral kõige enam meelde jäi, siis pean ütleva, et selleks oli Koletis-printsi kollihääl. Vapustav, Artur Tamm! Väga hea ja muhe!

Et üks näidend õnnestunud koolilavale jõuaks, on vaja paljude inimeste tööd. Lapsed, klassijuhataja, näitering juhendaja, muusikaõpetaja,

kunstnik, lapsevanemad ja lõpuks ka pealtvaatajad – kõigil neil on asendamatu roll ja ilma nendeta ei sünniks midagi. Tegelikult väärivad kõik sellised ühistegemised üht suurt koostööauhinda. Soovin tegijatele jaksu edasi toimetada ja kohtumiseni järgmises muinasloos!

LIIVI PAUMETS,
Tõrvandi raamatukogu juhataja

Armas lugeja!

Kiriku lauluraamatu laul „See on see öö“ algab sõnadega „See on see öö, mil ilmutanud suur Jumal oma armastust! Laps, keda inglid kummardanud, on valgustanud pimedust.“ (KLPR 34) Aasta kõige pimedamal ajal on valguse tuleku kuulutus meile kõigile rõõmuks. Kuigi alles on esimene lumi maha tulnud ja tundub, et talv alles alanud, oleme lootusrikkad. Rõõmustame, et päevad hakkavad jälle aegamööda pikemaks muutuma ja valgus lisanduma. Lauluraamatu salm tuletab meile meelde, et valguse lisandumisel on ka vaimne mõõde. Laps (---) on valgustanud pimedust. Ehk tunneb mõnigi meist, et rahu, mida jõuluajal kõik igatseme ja millest kaunita loosungitega räägitakse, on tihti hoopis kiiruse lisandumine. Vilkuvad tuled, lõputud valikud kaubamajades, alatine õhutus rohkem tarbida, rohkem omada... Kust leiaksime aga sellise tähenduse jõuludele, mis meid julgustaks, kannaks ja tõeliselt rahu kingiks? Kingiks rahu ka siis, kui kõik jõulutuled on kustunud ja kingitused oma koha sahtlipõhjas või riulil leidnud.

Kestva tähenduse jõuludele leiame evangeeliumist ehk rõõmusõnumist Jumala armastusest. Lauluraamatu sõnum kuulutab meile selgelt: „Ses valguses saad sina näha ka surres oma õnnistust. Kui kustub päike, kuu ja eha, maailma katab pimedus, siis sinu Jeesus ometi jääb valguseks veel sinule.“ Jõululaps paistab väike ja abitu, kuid samas peitub tema nõrkuses ennastohverdav armastus ja maailma võitev tugevus. Temas avaldub kogu inimkonnale Jumala armastus, sest Jumal ise on tulnud meie sekka inimese kujul, väikese lapsukese näol. Kes võtab jõululapse südamesse, leiab rahu ja tähenduse, mis ulatub jõuludest kaugemale kuni igavikuni välja. „Oh Jeesus, kallid jõulupäike, siis paista armsalt mulle ka! Et aga minu usk on väike, mul jõulutarkust õpetada, et mina kõnnin valguses ja jõulurõõmu paistuses.“

Rõõmsaid ja tähendusrikkaid jõule!
JOONA TOIVANEN,
Tartu Maarja koguduse vaimulik

Abiks metsaomanikele

Igal metsaomanikul on õigus saada ühe kalendriaasta jooksul kuni 15 tundi riigi finantseeritud metsakonsulendi nõustamist. Alates kolmandast tunnist tuleks metsaomanikul tasuda omaosalus, mis on 10%. Muudatusi on toimunud ka tulumaksuseaduses, metsamaaparanduse toetuste taotlemisel. Konsulendid saavad aidata ka metsa väärtuse hindamisel, kasvava metsa- ja metsakinnistute müügi korraldamisel, erinevate metsanduslike toetuste taotlemisel SAIt Era-metsakeskus, metsakultuuride rajamise- ja hooldusriiete küsimustes, metsamajandamiskavade tellimisel, seadusandluse- ja maksuküsimustes, metsakahjustuste ennetamise ja likvideerimise probleemide lahendamisel jne. Soovitaks metsaomanikel enne otsuste tegemist konsulteerida metsakonsulendiga. Tartus saame nõustamisteenust pakkuda Tartu Jahiklubis (Võru tn 80). Meie kontaktid on järgmised:

Uno Kiisholts

uno.kiisholts@mail.ee, tel 5667 0942;

Väino Suigusaar

vaino.suigusaar@mail.ee, tel 505 0939;

Ülo Kuusik

sambuc@hotmail.ee, tel 516 9682.

ÜLO KUUSIK,
metsakonsulent

Ostan maja ehitamiseks sobiliku maa Ülenurme vallas.

Eelistatud piirkond on Uhti, Reola, Lepiku või Lätiküla.

**Kui sul on plaan oma maja või maad müüa või
kui soovid oma olemasolevat krunti poolitada ja müüa,
võta kindlasti ühendust**

tel 5666 8848.

Otsime koos ajakirjaga *National Geographic* avastamist väärt paiku Tartumaal!

Alates järgmise aasta suvest on võimalik Lõuna-Eestit vaadata läbi ajakirja *National Geographic* kollaste akende. Maastikele paigaldatavad säravkollased raamid jutustavad lugu ühest eriliseist paigast Venemaa ja Läti kõrval ning Euroopa Liidu piiril, kuhu veel ei ulatu urbaniseerunud ja suurtööstuslik maailm. Projekti „Elu kahe maailma piiril“ korraldajad kutsuvad üles Tartumaa kogukondi siinsete avastamist väärt paikade leidmiseks ja ideevooru esitamiseks.

„Koostööprojekti, mille algatajad on viis Lõuna-Eesti *Leader* tegevusgruppi, siinsed turismiarendajad ning ülemaailmselt tuntud ajakiri *National Geographic* Eesti eesmärgiks on Lõuna-Eestile tuntuse ja külastajate toomine ning piirkonna identiteedi tugevdamine,“ ütles Tartumaa Arendusseltsi tegevjuht Kristiina Liimand.

Tartumaa Arendusseltsi konsultandi Ene Reedi sõnul paigaldatakse Lõuna-Eesti maastikele kuusteist kuni 6 m kõrgust kollast akent. Kollane aken on ajakirja *National Geographic* logo, kvaliteedimärk. Akna lähikonnas paiknevate turismiteenuste pakujatega luuakse teemamarsruudid, mis tutvustavad siinset loodust, kultuuri, aktiivse puhkuse võimalusi ja ka väikeettevõtlust ning säästvaid lahendusi. Projektiga kaasneb turunduskampaania nii Eestis kui ka välisriikides, valmivad artiklid ajakirjas *National Geographic*, siseriiklikus meedias, trükised, kodulehekülg ja palju muud põnevat. Raamid paigaldatakse avastamist väärt paikadesse viieks aastaks. Idee sai alguse Hollandis asuvasst Groningeni piirkon-

nast, kuhu paigaldatud kaksteist akent koos teemamarsruudiga töid piirkonda pooleteise aasta jooksul kaks korda rohkem külastajaid. „Kollaste akende abil saame koos kogukondade, ettevõtete, külaseltside ja organisatsioonidega luua täiendavaid põhjuseid Tartumaa ja Lõuna-Eesti külastamiseks ja avastamiseks,“ ütles Reedi.

Osalemine koostööprojekti annab võimaluse kogukonda arendada, töötada koos teiste Lõuna-Eesti piirkondadega, muuta elu põnevamaks ja mitmekülgsemaks, suurendada oma piirkonna ja kogukonna tuntust, luua uusi tooteid ja teenuseid, mislõpu tekib võimalus ka lisatulu teenida.

Ideevoor Tartumaa avastamist väärt paikade leidmiseks on avatud ja kestab kuni 10. jaanuarini 2013. Saabunud ettepanekutest teeb žürii valiku jaanuarikuu lõpuks. Eeltingimused, millele akna asukohad peavad vastama, on järgmised:

- koht peab asuma Tartu, Põlva, Võru või Valga maakonnas (vastava *Leader* tegevusgrupi piirkonnas);
- hea juurdepääs aastaringiselt ja parkimisvõimalus läheduses;
- turismiteenused (toitlustus, majutus jms) lähikümbruses;

- eelkõikulepe maaomanikuga, et maa antakse projekti kasutusse tasuta ja vähemalt viieks aastaks.

- Ideekonkursil osalemiseks on vaja täita elektrooniline taotlusvorm www.tas.ee

Projekti eestvedajate sõnul on oodatud kõik ettepanekud, sest iga mõte on väärt. Lisaks suurtele raamidele saab teemamarsruutidel ära märkida väiksemadki paigad, mis jutustavad just meie piirkonna lugu.

Osale ideevoorus ja leiame koos avastamist väärt paigad Tartumaal, et neid näidata maailmale läbi *National Geographicu* akna!

Rohkem infot www.tas.ee
KRISTIINA LIIMAND, Tartumaa Arendusselts,
kristiina.liimand@tas.ee,
tel: 53409873

ENE REEDI, Tartumaa Arendusselts,
ene@tas.ee,
tel: 5037044

Tartumaa Arendusselts

"Kõik oleneb sellest, kuus vaatad ja näed ja sellest, kes oled sa ise.

Alt vaadates suurem on kõik see, mis mäel. Mäelt vaadates all on kõik pisem."

Täname hea koostöö eest!
Soovime rahulikku jõuluaega ja avarat vaadet silmapiirile!

Tartumaa Arendusseltsi nimel
Kristiina Liimand

LEADER EESTI

Tartumaa Arendusselts

Aastal 2013 vaatame Lõuna-Eestit läbi *National Geographicu* kollase akna. Vaata lähemalt www.tas.ee.

Tooge oma pesumasin ise tagasi ehk näited tarbijate õiguste piiramisest

Ilmselt igaüks meist oskab sisseoste tehes küsida müüjalt, kui pikk on ostetud kauba garantii. Vähem on aga teada, et olenemata kaupmehe pakutavast garantiist on igal ostjal tegelikult õigus esitada puuduse ilmnemisel kauplejale kaebus koguni kahe aasta jooksul.

Selline kaheaastane kaebuse ehk pretensiooni esitamise õigus on kirjas võlaõigusseaduses. Seal on kirjas seegi, et puudusega kauba puhul saab tarbija nõuda toote parandamist või asendamist ning kui see pole võimalik, siis ostusumma tagasimaksmist. Kuigi need õigused on sätestatud seadusega, leidub Eestis siiski kaupmehi, kes üritavad neid kas teadmatusel või tahtlikult piirata. Näiteid sellisest tegutsemisest on mitmeid.

Tarbijakaitseametile on teada olukorrad, kus kaupmehed üritavad ebakvaliteetsete jalanõude eest pretensiooni esitanud tarbijatele tagastada vaid osa jalatsite väärtusest. Näiteks, kui eksperitiis selgub, et jalatsitel on tootmisvea, ent samas on ka tarbija eksinud jalatsite hooldusel, rõhuvad kaupmehed sellele, et jalanõude väärtus võrreldes algse hinnaga on langenud ja teevad ettepaneku kompenseerida vaid jalanõude jääkväärtus. Selleks aga kaupmel õigust pole – tõestatud tootmisvea puhul on kaupmel kohustus tarbijale kompenseerida kogu ostusumma, mille kokkuleppel kliendiga võib välja maksta ka kinkekaartides.

Lisaks eksimustele rahaliste kompensatsioonide osas tuleb palju vaidlusi ette ka pikalt remondis olnud toodetega osas. Kui kaupleja on puudusega toote remonti saatnud ja parandamisega läheb põhjendamatult kaua aega, on kliendil õigus müügi-lepingust taganeda ehk raha tagasi saada. Teada on juhus, kus müüja võttis tarbijalt vastu tootmisdefektiga teleri ja lubas selle parandada. Teler oli remondis mitu nädalat ja tarbija päringu peale, kui kaua veel remondiga aega võib kuluda, andis kaupmees vastuse, et oodata tuleb veel vähemalt kuu. Tarbija soovis seepeale lepingust taganeda, ent kaupmees polnud nõus raha tagasi maksma. Tegelikult oli tarbijal selles olukorras õigus, sest remondiga oli ületatud nn mõistlikku aega ja tarbijale oli tekitatud põhjendamatuid ebamugavusi.

Levinud eksimus on seegi, et kaupmees võtab puudusega toote korduvalt parandusse. Korrektne oleks, et kui asja parandamine ei õnnestu, asendatakse toode või antakse tarbijale raha tagasi. Hiljutisest praktikast on teada situatsioon, kus tarbijal tuli lasta oma uut mobiiltelefoni korduvalt remontida. Inimene küll soovis esimese remondi ebaõnnestumisel telefoni tagasi anda ja ostusumma tagasi saada, kuid kaupmees sellega nõus polnud. Antud juhul eiras kaupmees kliendi soovi tootest loobuda täiesti põhjendamatult. Ainult esimesel korral, kui tootel defekt tuvastatakse, on kaupmel õigus ise valida, kuidas on olukorda kõige mõistlikum lahendada – kas toode paran-

dada, asendada või maksta inimesele raha tagasi. Edaspidi peab kaupleja probleemi lahendamisel arvestama juba tarbija soovidega.

Tihti peale eksitakse ka kauba puuduste kõrvaldamisega seotud kulutuste kompenseerimisel. Kui kaubal on tuvastatud tootmisdefekt, on kaupmees kohustatud tasuma kõik puuduse kõrvaldamisega seotud kulud, sealhulgas posti-, veo-, tööjõu- ja materjalikulu. Selle reegli vastu eksitakse sageli suurte kodumasinade puhul. Näiteks olukorras, kus tarbija äsja soetatud pesumasin lakkab töötamast, soovib müüja selle kauplusesse tagastada. Kui juhtub, et tarbijal puudub selleks võimalus, siis pakub kaupmees välja variandi, et nende remondimees tuleb pesumasinal ise järele, kui tarbija maksab kinni transpordikulud. Seadusest tulevalt on kaupmees kohustatud aga veokulu ise tasuma.

Antud teema juures tuleb rõhutada sedagi, et garantii ja pretensiooni esitamise õigus on kaks erinevat asja. Nagu juba märgitud, tuleneb pretensiooni esitamise õigus võlaõigusseadusest ja kehtib igal juhul kaks aastat. Garantiid pakuvad kaupmehed aga vabatahtlikult.

Oluline on siinjuures mainida, et kui kaupmees tahab kliendile anda garantiid, peab ta talle pakuma soodsamaid tingimusi kui kohustab seaduslik kaheaastane kaebuse esitamise õigus. Garantiiga lisanduvateks eelisteks võivad olla näiteks kaebuse esitamise õiguse kestvus rohkem kui kaks aastat, toote parandamise ajaks asendustoote pakkumine jms. Müüja teade, et kuue kuu jooksul võib ostja puuduse tekkimisel kauplusele kaebuse esitada, ei ole garantii, vaid ostja seaduslik õigus.

FAKTE

- Kui kaubal või teenusel on ilmnunud puudus, võta kaasa ostu tõendav dokument (tšekk või

pangaväljavõte) ja pöördu esmalt suuliselt kaupleja poole.

- Kui suulise kaebuse peale ei reageerita, esita kaebus kirjalikult. Kaebusesse märgi oma nimi, kontaktandmed, kaubal/teenusel esinev puudus ja omapoolne soovitatav lahend. Lisa kaebusele ka ostutšeki või pangaväljavõtte koopia.
- Sul on esmalt õigus nõuda asja tasuta parandamist või asendamist; kui see pole võimalik või parandamine ebaõnnestub, saad nõuda ostuhinna alandamist või kogu ostusumma tagastamist.
- Kaupleja peab kaebusele vastama kirjalikult 15 päeva jooksul.
- Kui vastust ei tule, pood keeldub kaebust lahendamist või lahendus ei vasta sinu ootustele, võid pöörduda tarbijakaitseametisse.
- Näpunäited, kuidas esitada kaebust, leiab tarbijakaitseameti veebilehelt www.tarbijakaitseamet.ee või tarbijakaitseameti videokanalist Youtube'is www.youtube.com/tarbijakaitseamet.
- Tarbijakaitseameti nõuandetelefon on 1330 või 620 1707, e-post info@tarbijakaitseamet.ee, aadress Rahukohtu 2, Tallinn 10130.

NB! Kauba puuduse kõrvaldamisega seotud kulutused nagu posti-, veo-, tööjõu- ja materjalikulu peab tasuma müüja.

HANNA TURETSKI,

Tarbijakaitseameti
tarbijapoliitika ja avalike suhete
osakonna juhataja

Avalik konkurss

Ülenurme Vallavalitsus korraldab avaliku konkursi loodava lasteaia õppealajuhataja ametikoha täitmiseks. Õppealajuhataja eeldatav tööle asumise aeg on 25.veebbruar 2013.a. Kandidaat peab vastama haridusministri 26.augusti 2001.a määrusega nr 65 "Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded" § 11 kehtestatud nõuetele.

Kirjalik avaldus, CV, ametikohale esitatud nõuetele vastavust tõendavate dokumentide koopiad ja kandidaadi tegevuskava loodava lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse arendamisel saata hiljemalt 21. jaanuariks 2013.a

Ülenurme Vallavalitsus, Pargi tn 2,
Ülenurme alevik, Tartumaa 61714,

e-post vald@ylenurme.ee,

märgusõna "Laululinnu lasteaia õppealajuhataja konkurss."

Lisainfo tel 750 2605.

Kontaktisik Tiina Trees,

tel 750 2605, 5334 5280

e-post tiina.trees@ylenurme.ee